

Prevençió de la delinqüència

2015/2016

Codi: 100441

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Carles Vicen Jove

Correu electrònic: Carles.Vicen@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisites

Tenir assolides les bases pedagògiques en les que fonamentar el disseny i posterior confecció d'un programa de prevenció de la delinqüència.

Objectius

Els objectius generals a assolir dins l'assignatura de Programes de Prevenció de la Delinqüència venen formulats en els següents termes:

L'alumnat del grau de criminologia serà capaç de:

1. Aplicar els seus coneixements sobre les teories criminològiques a les experiències de conflicte i de criminalitat existents, i plantejar respostes adequades i acordes amb el marc legal existent.
2. Transmetre al públic especialitzat i a la societat en general respostes als problemes de criminalitat i de conflicte social que tinguin en compte els drets i interessos de totes les parts involucrades, i que estiguin basades en els valors de la pacificació social, la integració social i la prevenció de nous conflictes.

En aquest context, l'assignatura de Programes de Prevenció de la Delinqüència té com a objectius específics els següents:

1. Detectar les accions preventives adequades en un context delinqüencial
2. Saber triar i implementar adequadament els diferents models de prevenció del delicte.
3. Dissenyar programes socials de prevenció de la delinqüència
4. Aplicar els mètodes d'investigació criminològica en l'àmbit de la prevenció de la delinqüència.

Competències

- Aplicar un programa de prevenció de la criminalitat en l'àmbit comunitari.
- Avaluar els resultats d'un programa de prevenció o intervenció amb referència a la delinqüència.
- Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.
- Demostrar que es coneix la diversitat de polítiques criminals per afrontar la criminalitat i els seus diferents fonaments.
- Dissenyar un programa de prevenció de la criminalitat.

- Fer la intervenció criminològica sobre la base dels valors de la pacificació, la integració social i la prevenció de nous conflictes.
- Identificar els recursos socials existents per intervenir en el conflicte i en la criminalitat.
- Redactar un treball acadèmic.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.
- Utilitzar els mètodes de recerca en ciències socials per diagnosticar els problemes de criminalitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar professionalment en l'àmbit de la criminologia amb objectius de pacificació, integració social i prevenció de la delinqüència.
2. Aplicar adequadament els recursos socials aplicables a la criminalitat.
3. Aplicar un programa de prevenció orientat als agents de control.
4. Conèixer l'estratègia de prevenció estructurals de la delinqüència.
5. Demostrar que coneix els mitjans i procediments científics orientats a la prevenció del delictes.
6. Desenvolupar de manera eficaç un programa de prevenció de la delinqüència en l'àmbit comunitari.
7. Fer una anàlisi de resultats d'un programa de prevenció de la delinqüència.
8. Intervenir en l'àmbit criminològic amb finalitats pacificadores, integradores i de prevenció del delictes.
9. Redactar un programa de prevenció de la delinqüència.
10. Redactar un treball acadèmic.
11. Saber elaborar un programa de prevenció social de la delinqüència.
12. Saber realitzar una auditoria de seguretat en l'àmbit públic
13. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
14. Transmetre oralment les idees a una audiència.
15. Treballar de manera autònoma.
16. Treballar en equip i en xarxa.
17. Utilitzar adequadament els programes de prevenció i intervenció criminològica.

Continguts

Els continguts que presentem tenen la seva gènesi en els objectius de l'assignatura.

1. Antecedents propedèutics:

- 1.1. Conceptes bàsic per l' assoliment de l' assignatura
- 1.2. Dinàmica de l' Aprenentatge Basat en Problemes (ABP)

2. El concepte de prevenció

- 2.1. Prevenció i dissuasió
- 2.2. Prevenció primària
- 2.3. Prevenció secundària
- 2.4. Prevenció terciària

3. Models teòrics de prevenció de la delinqüència

- 3.1. Model clàssic
- 3.2. Model neoclàssic
- 3.3. Model situacional

3.4. Model socialista

3.5. Model ecològic

3.6. Model dels processos de socialització

3.6.1. Família

3.6.2. Escola

3.6.3. Comunitat

3.6.4. Mitjans de comunicació

4. Programes de prevenció de la delinqüència

4.1. Programes geogràfics

4.2. Programes urbanístics

4.3. Programes comunitaris

4.4. Programes centrats en la víctima

4.5. Programes polític - socials

4.6. Programes axiològics basats en valors

4.7. Programes cognitius - conductuals

4.8. Programes basats en la reincidència

5. Elaboració i avaluació de programes de prevenció del delictes

5.1. Antecedents situacionals

5.2. Nivells de concreció: Pla, programa, projecte

5.2. Apartats d'un programa

5.3. Elaboració d'un programa

5.3. Implementació d'un programa

6. Taller pràctic d'elaboració de programes social de prevenció de la delinqüència

6.1. Anàlisis de casos

6.2. Tècniques de delimitació del problema

7. Investigació en l'àmbit de la prevenció del delictes

7.1. La recerca en criminologia.

7.2. Apartats d'una recerca

7.1. Vinculació de la recerca en la prevenció de la delinqüència

Metodologia

La metodologia de les classes està fonamentada en el model de l' Aprenentatge Basat en Problemes. (ABP), l' aprenentatge cooperatiu i el mètode del cas.

Les sessions de treball podran ser teòriques, pràctiques o mixtes.

Les classes teòriques es fonamentaran en exposicions orals per part del professor complementats amb recursos didàctics de caire audiovisual (PWP, transparències, vídeos, etc.) noves tecnologies (TIC), així com de bibliografia bàsica recomanada.

En funció de l'espai on s' imparteixin les classes (aula ordinària o aula especial) es portaran a terme activitats diferenciades de treball en grup.

De forma general i sintètica, el desenvolupament del programa incorporarà la combinació d'exposicions dels temes per part del professor i dels alumnes distribuïts en grups i/o seminaris, i l'ús de recursos varis de la tecnologia actual.

La modalitat presencial permetrà els plantejaments teòrics de l'assignatura mitjançant les exposicions i l'anàlisi dels temes per part del professor i dels alumnes, així com el plantejament d'altres procediments com ara dinàmiques de grup, plenaris, grups cooperatius, etc.

Les sessions pràctiques, per a les que s'utilitzaran els horaris reservats a l'assignatura, es portaran a terme mitjançant el treball individual i grupal del grup d'alumnes. Finalment, en el treball individual i de grup es requerirà la utilització de l'eina Campus Virtual.

El treball plantejat, tant pel professor com per l'alumne, s'organitzarà tenint present les següents activitats d'ensenyament-aprenentatge:

1. **Activitats presencials.** Són activitats en les que tant el professor com l'alumne individualment i/o en grup podem assumir el rol actiu. En aquestes activitats es presenten els continguts plantejats en el programa.
2. **Activitats dirigides.** Es realitzen fora del aula amb la direcció del professor. Es considera sota les mateixes el treball que realitza l'alumne sota l'orientació del professor i les tutories presencials i a distància mitjançant les eines del campus virtual.
3. **Activitats autònomes.** Són un complement per l'aprenentatge de l'alumne. Es realitzen fora de l'aula i són el resultat del treball autònom de l'alumne per a preparar-se els continguts, les lectures complementàries i/o obligatòries i la seva recerca personal.

En general, de forma sintètica, el desenvolupament del programa incorporarà la combinació d'exposicions dels temes per part del professor i dels alumnes distribuïts en grups i seminaris, utilitzant recursos varis de la tecnologia actual.

Presencialment es portaran a terme els plantejaments teòrics mitjançant les exposicions i anàlisi dels temes per part del professor i dels alumnes, així com el plantejament d'altres procediments i/o plantejaments (dinàmiques de grup, plenaris, grups cooperatius,...).

Les pràctiques es portaran a terme mitjançant treball individual i grupal, per al que s'utilitzaran els horaris reservats a l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe teòrica	22,5	0,9	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17

Planificació del treball. Lectura, reflexió de materials i preparació de treballs individuals i proves.	75	3	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17
Seminari	22,5	0,9	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17
Treball en grup (Recerca de material, discussió, preparació presentació)	30	1,2	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17

Avaluació

Partirà d'un criteri basat en l'avaluació continua, fet que fa preceptiu l'assistència a classe i que ens permetrà mesurar el grau de competències específiques del programa que l'alumne ha assolit.

Es valoraran criteris generals com el nivell de participació de l'alumne, la capacitat de relacionar els contingut conceptuals amb els procedimentals emmarcat tot pels valors deontològics de la professió, que tindrà un valor del 10% de la nota.

Les tècniques avaluatives que s'utilitzaran seran fonamentalment les específiques de l'apartat de metodologia on l'alumne realitzarà dues proves avaluatives pràctiques i individuals, on haurà d'aplicar coneixements conceptuals i pràctics treballats a classe. En total són dues activitats avaluatives, tindran un valor del 20% de la nota. Un 50% de la nota equival a la realització de les activitats grupals de seminari i la elaboració d'un treball grupal final (programa de prevenció). Finalment el 20% de la nota fa referència a la realització de treballs individuals de redacció i anàlisi de textos, elaboració de propostes de debat, etc.

Per superar l'assignatura caldrà haver superat satisfactòriament els treballs d'avaluació continua (individuals i de seminari) més del treball final.

1. Condicions per a ser avaluat

Participar activament en les classes i en els treballs grupals, així com confeccionar els treballs individuals.

2. Requisits per a superar l'assignatura

Cal tenir una nota mínima de 5 en cadascuna de les tipologies d'activitats que conformen l'avaluació.

3. Recuperacions

Si un alumne no supera alguna de les activitats tindrà una possibilitat de recuperar. El professorat indicarà a l'alumnat els requisits per a poder recuperar les parts no superades.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats avaluatives	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17
Participació	10 %	0	0	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17
Treball en grup i seminaris	50%	0	0	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Treballs individuals	20%	0	0	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

BIBLIOGRAFIA OBLIGATÒRIA:

1. Redondo, S. Sanchez-Meca, J. Garrido, V. (2002) Los programas psicológicos con delinquentes y su efectividad: la situación europea. *Psicothema*, Vol. 14, Supl.
2. GROSSMAN JB, GARRY EM. MENTORING (1997) A Proven Delinquency Prevention Strategy. *Juvenile Justice Bulletin*. Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, Washington, DC
3. Vazquez Gonzalez, C. (2003) Predicción y intervención de la delincuencia juvenil según las teorías del desarrollo social (social development theories). *Revista de derecho*, Vol XIV, 135-158
4. Hawkins J. Weis, J. (1995) El modelo de desarrollo social: un enfoque integrado a la prevención de la delincuencia. *Comunicación, Lenguaje y Educación*, 27, 115-133

BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

1. CID, J. Y LARRAURI, E. (2001) Teorías criminológicas: explicación y prevención de la delincuencia. Barcelona: Bosch.
2. Ander-Egg, E. (1991) Introducción a la planificación. Siglo XXI, España Editores, S.A.
3. Farrington, D. & Welsh, B. (2008) Saving children from a Life of Crime: Early Risk Factors and Effective Interventions. Oxford University Press. USA.
4. Medina, J. (2011) Políticas y estrategias de prevención del delito y seguridad ciudadana. Editorial B de F. Buenos Aires.

Steven P. Lab (2014) *Crime Prevention: Approaches, Practices, and Evaluations*. Routledge. Taylor & Francis Group.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

1. GARCIA-PABLOS, A. (1999) Tratado de criminología. Valencia: Tirant lo Blabch.
2. GARRIDO, V. Et al. (2001) Principios de criminología. Valencia: Tirant lo Blabch.
3. LUNDMAN RJ (1993) . Prevention and control of juvenile delinquency. 2nd edition. Oxford University.
4. MORENO, F.X. (2003) El Bullying, conducta perturbadora entre escolares. *Revista Asuntos Educativos* 36, 21-29
5. MORENO, F.X. (2003) Psicópatas infantojuveniles. *Colegio Oficial de Psicólogos de Cataluña*. 184, 2-3
6. MORENO, F.X. (2004) ¿Delincuente juvenil hoy, delincuente adulto mañana?" *Colegio Oficial de Psicólogos de Cataluña*. nº 165, 3-5.
7. MORENO, F.X. (2003) El absentismo y la institución escolar. *Revista Cuadernos de Pedagogía*. 327, 59-63.
8. MORENO, F.X. (2000). Diagnóstico de los factores de riesgo como recurso preventivo de los problemas de conducta en el contexto escolar. *Revista electrónica Convid II*, 29-44
9. PANCHÓN, C. (1998). Manual de pedagogía de la inadaptación social. Barcelona: Dulac.
10. PINCUS, J.H. (2003). Instintos básicos. Madrid: Oberon.
11. RAINE, A. (2000). Conducta violenta y psicopatía. Barcelona: Ariel.
12. ROJAS, L. (2004). Las semillas de la conducta violenta. Madrid: Espasa Calpe.
13. ROSS, R. Et al. (1996) Guía de trabajo para la prevención y el tratamiento de la delincuencia. Valencia: Serrano.
14. RUTTER, M. (2000). La conducta antisocial de los jóvenes. Madrid: Cambridge University Press.
15. SANMARTIN, J. (2004). El laberinto de la conducta violenta. Barcelona: Ariel.
16. SERRANO, A. (2005). Introducción a la criminología. Madrid: Dykinson.